

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство освіти і науки України

Асоціація «Український логістичний альянс»

Всеукраїнська громадська організація "Українська Асоціація Логістики"

Національний фармацевтичний університет

Кафедра управління та економіки підприємства

МАТЕРІАЛИ

**VII науково-практичної конференції з міжнародною участю
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕВОЇ
ЕКОНОМІКИ ТА ЛОГІСТИКИ»**

(15 листопада)

MATERIALS

**of VII scientific and practical conference with international participation
«ACTUAL PROBLEMS OF INDUSTRIAL ECONOMY
AND LOGISTICS DEVELOPMENT»**

(15 november)

Харків

2019

ЗМІСТ

СТАТТІ	14
Гладкова О.В. <i>Національний фармацевтичний університет</i> Формування конкурентної стратегії компанії в умовах цифрової економіки	14
Іванова К.А., Балабай Я.В., Кулакова О.М. <i>Національний фармацевтичний університет</i> Місце філософії у процесі формування професійної компетентності майбутнього фахівця	19
Літвінова О.В., Посилкіна О.В. <i>Національний фармацевтичний університет</i> Дослідження особливостей змін в моделях інноваційного розвитку фармацевтичних компаній	23
Посилкіна О. В.*, Котлярова В. Г.*, Новицька Ю. Є.** <i>* Національний фармацевтичний університет</i> <i>** Донецький національний медичний університет в Краматорську</i> Методичні засади нормування запасів у фармації	27
Посилкіна О.В., Лісна А.Г. <i>Національний фармацевтичний університет</i> Формування і управління брендом закладу вищої освіти медичного (фармацевтичного) профілю	33
Чечотка О. В., Посилкіна О. В., Котлярова В. Г. <i>Національний фармацевтичний університет</i> Дослідження існуючого процесу просування лікарських косметичних засобів і стану обслуговування споживачів із дерматокосметичними проблемами в аптечних закладах	39
Яковлєва Л. В., Тітова А. А. <i>Національний фармацевтичний університет</i> Порівняльний аналіз НПЗЗ на фармацевтичному ринку та у нормативних документах, що регламентують фармакотерапію	43
СЕКЦІЯ 1 Сучасні механізми активізації соціально-економічного й інноваційного розвитку на рівні галузі, регіону, підприємства	48
Випирайло М.А. <i>Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Д. Моторного</i> Особливості макроекономічного регулювання в умовах хронічного дефіциту	48
Дзюрах Ю.М., Качмар І.І. <i>Національний університет “Львівська політехніка”</i> Управління ризиками суб’єктів господарювання	50
Забродська Л.Д., Пічугіна Т.С. <i>Харківський державний університет харчування та торгівлі</i> Кількісний, структурний та якісний аспекти оцінки розвитку підприємства	52
Кармінська-Бєлоброва М.В. <i>Національний технічний університет «Харківський політехнічний університет»</i> Мотиваційний механізм в управлінні інноваційним розвитком підприємств	54
Масюкова Л. О., Ларка Л. С. <i>Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»</i> Формування конкурентних переваг підприємства в умовах адаптації до екзогенних змін	56

Стаття присвячена проблемі визначення місця філософії у процесі формування професійної компетентності майбутнього фахівця. Окреслена роль філософії як системоутворюючого елементу університетської освіти. Викладання філософії ототожнюється з вищою освітою і пропонується як її невідмінна передумова. Класична університетська модель освіти передбачає вивчення філософії як провідної дисципліни, яка формує у майбутнього спеціаліста цілісну картину світу, здатність до проблематизації, вміння давати визначення, можливість формулювати, впорядковувати, послідовно викладати свої думки тощо. Звернено увагу на поступове розходження векторів філософії та освіти протягом європейської історії, що призвело у ХХ – на поч. ХХІ ст. до кризи університетської освіти, руйнування моделі класичного університету та перетворення його на політехнічну вищу школу. Прямим наслідком цього процесу є падіння якості та змісту професійної компетентності майбутнього фахівця. Механістичне наукове знання, утилітарне за своїм характером, на противагу універсальній ліберальній класичній освіті не може виконати кінцеву мету вищої освіти: формування у студентів здатності орієнтуватися у наукових теоріях та морально-практичну компетентність при застосуванні знання. У сфері науково-дослідної роботи засадничим принципом існування філософії є свобода публічного обговорення наукових істин. Невід’ємним атрибутом цього процесу є свобода розуму. У системі наукового знання, і, відповідно, університету як спільноти вчених – хранителів різних галузей науки, провідне місце має посідати філософія. Акцентується увага на вирішальній ролі філософії у процесі формування професійної компетентності майбутнього фахівця. Філософія у вищому навчальному закладі має виконувати інтегруючу функцію, а саме: завдяки філософії до компетентності майбутніх фахівців має долучитися вміння сприймати окремі знання, якими наділяють їх окремі науки, як єдине взаємопов’язане ціле. Кінцевою метою вивчення окремих наукових дисциплін повинна бути не наука, а формування людини та професійної фахової компетентності.

The place of philosophy in the process of forming of professional competence of a future specialist

The article deals with the problem of determining of the place of philosophy in the process of forming the professional competence of a future specialist. The role of philosophy as a system-forming element of university education is outlined. Teaching philosophy is equated with high education and offered as a background. Classic university model of education involves the study of philosophy as a leading discipline forming an overall world outlook of future specialist, an ability to problematization, to make definitions, to formulate, organize and present thoughts etc. Gradual divergence of the vectors of philosophy and education throughout European history led in the 20th - 21st centuries to the crisis of university education, the destruction of classical university model and its transformation into a polytechnic high school is emphasized in the article. The direct consequence of this process is a decline of quality and content of professional competence of a future specialist. Mechanistic scientific knowledge, utilitarian in nature opposed to universal liberal classical education, cannot fulfill the ultimate goal of a high education: formation of students' ability to navigate scientific theories and moral and practical competence in the application of knowledge. In the field of research work the fundamental principle of the existence of philosophy means the freedom of public discussion of scientific truths. Freedom of mind is an integral part of this process. Philosophy should occupy a leading place in a system of scientific knowledge and university as a community of scientists – treasurers of different branches of science. The crucial role of philosophy in the process of forming the professional competence of

a future specialist is emphasized in the article. Philosophy in high education should have an integrating function, with the help of philosophy the competence of future professionals should be able to perceive an individual knowledge shared by their individual sciences as a coherent whole. The ultimate goal of the study of individual scientific disciplines should not be science, but the formation of a personal and professional competence.

Место философии в процессе формирования профессиональной компетентности будущего специалиста

Статья посвящена проблеме определения места философии в процессе формирования профессиональной компетентности будущего специалиста. Обозначенная роль философии как системообразующего элемента университетского образования. Преподавание философии отождествляется с высшим образованием и предлагается как ее неперемное условие. Классическая университетская модель образования предусматривает изучение философии как ведущей дисциплины, формирует у будущего специалиста целостную картину мира, способность к проблематизации, умение давать определения, возможность формулировать, упорядочивать и последовательно излагать свои мысли. Обращается внимание на постепенное расхождение векторов философии и образования в течение европейской истории, что привело в XX – нач. XXI в. к кризису университетского образования, разрушению модели классического университета и превращению его в политехническую высшую школу. Прямым следствием этого процесса является падение качества и содержания профессиональной компетентности будущего специалиста. Механистическое научное знание, утилитарное по своему характеру, в противовес универсальному либеральному классическому образованию не может выполнить конечную цель высшего образования: формирование у студентов способности ориентироваться в научных теориях и морально-практическую компетентность при применении знания. В сфере научно-исследовательской работе философия обеспечивает основополагающий принцип существования свободы публичного обсуждения научных истин. Неотъемлемым атрибутом этого процесса является свобода мышления. В системе научного знания, и, соответственно, университета как сообщества ученых – хранителей различных отраслей науки, ведущее место должно занимать философия. Акцентируется внимание решающую роль философии в процессе формирования профессиональной компетентности будущего специалиста. Философия в высшем учебном заведении должна выполнять интегрирующую функцию, а именно: благодаря философии в компетентность будущих специалистов должно входить умение воспринимать отдельные знания, которыми наделяют их отдельные науки, как единое взаимосвязанное целое. Конечной целью изучения отдельных дисциплин должна быть не наука, а формирование человека и его профессиональной компетентности.

Постановка проблеми. Система формування професійної компетентності майбутнього фахівця в умовах класичної університетської освіти історично передбачала ґрунтовне вивчення філософії. Професійна компетентність фахівця включає здатність до виявлення найбільш загальних закономірностей розвитку світу, виражених у принципах, законах, категоріях, вивчення наявного й минулого, можливого й майбутнього, що водночас і складає наукове завдання філософії. Коротке простеження історії класичної університетської освіти свідчить про процес поступового обмеження місця філософії у системі підготовки фахівців, що вкрай негативним чином впливає та впливатиме на якість вищої освіти та повноту компетентності спеціалістів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед останніх публікацій, присвячених ролі та місцю філософії у системі освіти є дослідження М. Г. Тура [5], Н. Р. Сидорова [4], Б. Рідінгса [3].

Метою статті є окреслення ролі філософії у системі вищої освіти. Як впливає вивчення філософії на якість та зміст формування професійної компетентності майбутнього фахівця.

Виклад основного матеріалу. Концептуальне ядро освіти складає філософія освіти. У цій площині філософію слід розглядати не як одну з інших систем знань, а як антропоцентричне

вчення про свідоме ставлення до світу у цілому, складовою частиною якого виступає освіта. Філософія зосереджена на смислому змісті будь-якого явища та осмисленням його світоглядного значення. Тому, слідом за Піфагором, філософію називають «любов'ю до мудрості», яка також включає гносеологічний аспект – вчення про методи і способи засвоєння, збереження та примноження мудрості як знання [5, с. 68]. Дана функція філософії збігається з основною функцією освіти.

З появою в Європі системи освіти філософія набула статусу головної теоретичної дисципліни, без оволодіння якою вважалось неможливим отримання вищої освіти взагалі. Філософія у перших європейських університетах була наукою, що включала: раціональну філософію (логіка), моральну філософію (етика, економіка), натуральну філософію (фізика, математика, метафізика). Отримання диплома доктора медицини або права передбачало отримання диплома доктора філософії. Отже, класична модель університетської освіти, яка виступає прикладом для галузевої освіти, значне місце приділяє філософії. І. Кант [1, с. 331] переніс аналіз співвідношення філософії та науки до контексту ідеї університету. У праці «Суперечка факультетів» І. Кант однозначно висловився за провідну роль філософії як носія розуму серед інших наук, що мають прикладне значення. Зasadничим принципом існування філософії є свобода публічного обговорення наукових істин. Невід'ємним атрибутом цього процесу є свобода розуму. У системі наукового знання, і, відповідно, університету як спільноти вчених – хранителів різних галузей науки, провідне місце має посідати філософія. Головне завдання філософії Кант [1, с. 331] вбачав у публічному викладі та захисті істини від спотворення її в угоду будь-яким прагматичним інтересам панування. Виходячи з вищезначеного, філософія виступає берегинєю розуму, грає роль арбітра у справах інших наук на тій підставі, що лише вона може судити автономно, вільно, керуючись принципами чистого мислення на підставі законів розуму.

Університет як заклад, який на основі накопичення, збереження та передавання універсального ліберального, не утилітарного знання здатен озброїти студента не стільки професійно, скільки світоглядно. Дж.Г.Н'юмен [2, с. 105-106] поділив освіту на два види. Метою першого виду є формування універсального, вільного знання, що веде до філософії. Мета другого – це здобуття часткового механістичного наукового знання, утилітарного за характером [5, с. 70]. Кінцеву мету вищої освіти складає формування у студентів здатність орієнтуватися у наукових теоріях та морально-практичну компетентність при застосуванні знання. За для досягнення такого рівня треба вивчити чисту науку, чому може навчити лише філософія.

Філософія в університеті має виконувати інтегруючу функцію, а саме: завдяки філософії майбутні фахівці мають бути спроможними навчитися сприймати окремі знання, якими наділяють їх окремі науки, як єдине взаємопов'язане ціле. Кінцевою метою вивчення окремих наукових дисциплін повинна бути не наука, а формування людини та професійної компетентності фахівця. Шлях досягнення адекватного світосприйняття як результат вищої освіти пролягає не від окремих дисциплін до гіпотетичного цілого, а від цілісної картини світу, перекладеної педагогічними засобами на мову навчальної програми, до індивідуального образу цілісного світу кожного майбутнього фахівця, що отримує диплом про вищу освіту.

У II пол. XIX ст. видатний український філософ П. Юркевич характеризував стан університетської освіти як процес перетворення університетів на політехнічні школи. Якщо університет втілював у собі не так практичний, як більш шляхетний дух доби Платона, що визнавала знання чеснотою, то політехнічна школа націлена на багатознайство, зумовлене практичним життям, без орієнтації на вищий принцип [5, с. 71]. Розвиток освіти відбувався на противагу ідеї класичної університетської освіти, яка розглядала студента не як сукупність здібностей, але як людину, цілісну моральну особистість, яка розвивається за вічними ідеалами та нормами [6, с. 301].

З сер. XX ст. спостерігається криза університетської освіти, ознаки якої виокремлює К. Ясперс [7, с. 372]: духовне самоспустошення науки, оскільки стимулом наукових

відкриттів є прагматичний критерій їх застосування, матеріальна зацікавленість тощо; масовізація закладів вищої освіти, їх пристосування до вимог мас, і, як наслідок, поява вузько професійної школи; порушення розуміння сенсу науки, неусвідомлення того факту, що доступ до науки можливий лише шляхом методичної освіти.

Характерна для сучасності загальна тенденція розходження векторів філософії та вищої освіти характеризується Б. Рідінгсом [3, с. 66] як безупинна історична деградація ідеї університету: від ідеї розуму (Кант), через ідею культури (Фіхте, Гумбольдт), і до сучасного кризового стану, коли університет дедалі більше стає закладом, що формується не національною державою, а корпоративним капіталізмом [5, 75].

Методологічною функцією філософії є не пошук готових відповідей, що стоять перед наукою, але надання готових зразків форм, способів, прийомів мислення, що дозволяють самостійно розв'язати наукові проблеми. Філософія формує такі важливі та необхідні професійні компетентності, як: здатність до проблематизації (вміння ставити питання, розглядати парадокси, альтернативи, протиріччя); вміння давати визначення (переходити від семантичного до концептуального аналізу понять); можливість формулювати, впорядковувати, послідовно викладати свої думки. Отже філософія відіграє вирішальну роль у процесі формування професійної компетентності фахівця.

Розвиток університетської освіти сьогодні, його зміст, стратегія та конкретні методики свідчать про те, що модель класичного університету розмивається під тиском технократичного мислення. Соціальний запит на масову підготовку вузьких фахівців за умов жорстокої економії обертається втратою важливих традиційних функцій вищої освіти і насамперед культурологічної. Процес спеціалізації, який торкнувся і самої філософії, не сприяє всебічному, багатогранному формуванню професійної компетентності майбутнього фахівця. На сьогоднішній день філософія багато в чому втратила свій вплив на розвиток вищої освіти та свій авторитет не лише в університетському середовищі, а й у суспільстві загалом.

Формування професійної компетентності – освітня підготовка фахівця без відповідного духовного озброєння за умов ринково-орієнтованого суспільства є шляхом хибним. Даний процес все більше актуалізує місію університету у її класичному розумінні: самовіддано служити істині, нарощуючи наукове знання, утверджувати дух свободи та вільного мислення, реалізовувати інтелектуальний та духовний розвиток людини.

Висновки. Філософія як системоутворюючий елемент університетської освіти є неодмінною передумовою формування професійної компетентності майбутнього фахівця. Класична університетська модель освіти передбачає вивчення філософії як провідної дисципліни, яка формує у майбутнього спеціаліста цілісну картину світу, здатність до проблематизації, вміння давати визначення, можливість формулювати, впорядковувати, послідовно викладати свої думки тощо. Філософія у вищому навчальному закладі виконує інтегруючу функцію: до компетентності майбутніх фахівців має долучитися вміння сприймати окремі знання, якими наділяють їх окремі науки, як єдине взаємопов'язане ціле. Кінцевою метою вивчення окремих наукових дисциплін повинна бути не наука, а формування людини та професійної фахової компетентності.

Перелік використаних джерел інформації.

1. Кант И. Спор факультетов. 1798 // Кант Иммануил. Сочинения в шести томах. – М.: Мысль, 1966. – Т. 6. – С. 311 – 348.
2. Ньюмен Дж. Г. Идея университета / Ньюмен Дж. Г. – Минск: БГУ, 2006. – 208 с.
3. Ридингс Б. Университет в руинах / Ридингс Билл. – М., 2010. – 304 с.
4. Сидоров Н. Р. Философия образования. Введение / Н. Р. Сидоров. – СПб. : Питер, 2007. – 304 с.
5. Тур М. Г. Роль і місце філософії в освіті та науці // Вісник гуманітарного наукового товариства: Наукові праці. – Черкаси, 2014. – Вип. 14. – С. 68 – 77.
6. Юркевич П. Вибране / Юркевич Памфил. – К. : Абрис. – 1993. – 416 с.

7. Ясперс К. Духовная ситуация времени / Ясперс Карл. Смысл и назначение истории. – М. : Республика, 1999. – С. 288 – 420.

References

1. Kant Y. Spor fakul'tetov. 1798 // Kant Y'mmanuy'l. Sochy'neny'ya v shesty' tomax. – M.: Mysl', 1966. – Т. 6. – С. 311 – 348.
2. N'yumen Dzh. G. Y'deya uny'versy'teta / N'yumen Dzh. G. – My'nsk: BGU, 2006. – 208 s.
3. Ry'dy'ngs B. Uny'versy'tet v ruy'nax / Ry'dy'ngs By'll. – M., 2010. – 304 s.
4. Sy'dorov N. R. Fy'losofy'ya obrazovany'ya. Vvedeny'e / N. R. Sy'dorov. – SPb. : Py'ter, 2007. – 304 s.
5. Tur M. G. Rol' i misce filosofiyi v osviti ta nauci // Visny'k humanitarnogo naukovogo tovary'stva: Naukovi prac'i. – Cherkasy', 2014. – Vy'p. 14. – S. 68 – 77.
6. Yurkevy'ch P. Vy'brane / Yurkevy'ch Pamfy'l. – K. : Abry's. – 1993. – 416 s.
7. Yaspers K. Duxovnaya sy'tuacy'ya vremeny' / Yaspers Karl. Smysl y' naznacheny'e y'story'y'. – M. : Respubly'ka, 1999. – С. 288 – 420.

УДК.: 608.3+347.77

Літвінова О.В., Посилкіна О.В.

Національний фармацевтичний університет

Дослідження особливостей змін в моделях інноваційного розвитку фармацевтичних компаній

hlitvinova@gmail.com

Анотація

Статична динаміка створення інноваційних лікарських засобів обумовлює необхідність подальшого розвитку методологічних підходів до впровадження інноваційної моделі розвитку в фармацевтичній галузі України. Досліджено особливості змін в моделях інноваційного розвитку фармацевтичних компаній. Проведені дослідження виявили необхідність використання стратегії М&А (злиття і поглинання), реструктуризацію R&D у більш керовані структури, portfolio management, зменшення витрат на R&D за рахунок використання віртуальних R&D, а також все більшого використання рентабельного аутсорсингу, відкритих інновацій, розширення дослідницького партнерства, зміцнення інноваційного потенціалу за рахунок венчурних інвестицій, розширення бази знань за допомогою crowdsourcing.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Відомо, що інноваційна діяльність значно більше, ніж інші напрями підприємницької діяльності, пов'язана з ризиком: за статистикою, із загального числа інноваційних проектів закінчуються невдачею близько 40% проектів з виробництва товарів широкого вжитку, 20% проектів з виробництва товарів промислового призначення та 18% проектів з надання послуг [1].

У літературних джерелах наведені різні концептуальні підходи щодо дослідження еволюції моделей інноваційного процесу. Найбільш поширеним є підхід, запропонований Р. Росвеллома, який передбачає виділення п'яти поколінь моделей інноваційного розвитку: лінійної моделі «технологічного поштовху», лінійної моделі «ринкового витягування», лінійної моделі із зворотними зв'язками (взаємодії), інтегрованої і сітьової моделей [2].

Процес впровадження нововведення значно еволюціонував і в даний час має складний багатоаспектний характер у фармацевтичній галузі України [3].

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблеми управління інноваційною діяльністю підприємств і організацій фармацевтичної галузі є предметом вивчення багатьох зарубіжних та вітчизняних дослідників. Так, специфічні аспекти організації та управління інноваційними процесами в